

- [Vijesti](#)
- [Vjera](#)
- [Obitelj](#)
- [Kultura](#)
- [Academicus](#)
- [Video](#)
- [Kolumne](#)
- [Misna čitanja](#)
- [Velike teme](#)



KATOLICI U BOSNI I HERCEGOVINI: IZAZOVI, PREPREKE I ODNOSI (3)

Donosimo priču iz modernog i samoodrživog centra za pastoral mladih u Sarajevu, zašto ga nema Hrvatska?

"Svi naši prostori iznajmljuju se različitim grupama i građanima. Termini u sportskoj dvorani popunjeni su tijekom cijele godine, također imamo jedinu teretanu u ovom dijelu grada, a iznajmljujemo i garažna mjesta. Naravno, naše potrebe i projekti imaju prednost. Ljeti nam pak dolaze brojni gosti i skupine iz drugih zemalja poput Italije i Njemačke", govori nam don Šimo Maršić, ravnatelj Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih Ivan Pavao II. u Sarajevu čiji djelatnici rade na duhovnoj i društvenoj obnovi Bosne i Hercegovine. Reportaža iz Centra treći je tekst iz niza "[Katolici u Bosni i Hercegovini – izazovi, prepreke i odnosi](#)" koji je ostvaren u suradnji s Agencijom za elektroničke medije.

Piše: Tino Krvavica



Nadbiskupijski centar za pastoral mladih Ivan Pavao II./Foto: Foto: NCM Ivan Pavao II.

Nedavno je na našem portalu Ivo Džeba objavio [komentar](#) koji prilično precizno opisuje stanje pastorala mladih u Crkvi u Hrvatskoj. Ako članak možda niste pročitali zaključak je i više nego pozitivan: mladi u Hrvatskoj, za razliku od većine zemalja Zapada, iz Crkve ne bježe.

Nedavno je isti tekst [pohvalio](#) i don Damir Stojić, vjerojatno najpoznatiji "pastoralac mladih" u Lijepoj Našoj, koji odlično poznaje situaciju "na terenu".

Naravno, mjesta za pomak uvijek ima, a možda je najbolji primjer priča koju vam donosimo u ovom članku.

Prije nekoliko godina ovdje je potpisani novinar posjetio **Nadbiskupijski centar za pastoral mladih Ivan Pavao II.** koji se nalazi u **Sarajevu**. Isprva je prostor, s obzirom na sredinu i broj Hrvata koji i dalje žive u glavnom gradu Bosne i Hercegovine, odavao dojam megalomanije, no kroz boravak u Centru, kao i kroz razgovor s djelatnicima i ravnateljem, shvatili smo da iza svega stoji jasna vizija koja daje konkretne rezultate.

Njihova priča može, nadamo se, poslužiti kao dobar temelj za pokretanje sličnog projekta u Hrvatskoj gdje unatoč snažnom pastoralu i velikom broju mladih u crkvenim aktivnostima, infrastruktura često nije zadovoljavajuća (čast iznimkama). Radi li se o nedostatku volje, vizije ili sredstava – ne znamo. No sigurni smo da bi postojanje jednog sveobuhvatnog centra, poput ovog u Sarajevu, bio važan novi korak u (re)evangelizaciji mladih.

Vizija provedena u djelo

“Kad smo pokrenuli edukaciju animatora u Vrhbosanskoj nadbiskupiji nismo imali prostor gdje bi na nekoliko dana mogli okupiti 60 mladih. Snalazili smo se tako što bi vikendom koristili prostorije internata Katoličkog školskog centra u Sarajevu. Učenici bi petkom navečer otišli kućama, mi bismo preuzeli prostor i ostali do nedjelje popodne kad bi se redovni korisnici vraćali. Morali smo zbiti naš program radionica i skupova te platiti naknadnu za troškove. Već tada je bilo jasno da nam je potreban vlastiti prostor.”

Priča nam to **don Šimo Maršić**, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije i glavna odgovorna osoba za rad s mladima, u razgovoru koji zbog pandemije koronavirusa vodimo putem Skypea.

Rođen u Vidovicama kraj Orašja, don Šimo završio je poslijediplomski studij pastoralne teologije te je u nadbiskupijski pastoral mladih uključen od 2004. godine.

Gotovo od početka traje i njegovo zanimanje za izgradnju centra za mlade koji bi služio potrebama Crkve u Sarajevu i cijeloj Vrhbosanskoj nadbiskupiji. Projekt koji je po svojoj veličini i značaju bez premca u ovom dijelu Europe.



Zagrijte prostor za 5 min

Ovom uređaju treba samo 5 minuta da zagrije ciji
Kupite ga sad za 26% manju cijenu

WanderHeat
Kupite

“Ideja je, doduše, postojala već nekoliko godina ranije, a potaknuo ju je jedan njemački svećenik iz biskupije Paderborn koji je vodio sličnu instituciju. On ju je predstavio kardinalu Vinku Puljiću, a mi smo ju kasnije preuzeli.”



Foto: Foto: NCM Ivan Pavao II.



Foto: Foto: NCM Ivan Pavao II.



Foto: Foto: NCM Ivan Pavao II.

Nije dugo trebalo da don Šimo i njegovi suradnici krenu u realizaciju projekta.

“Već 2005. kupili smo zemljište od isusovaca u četvrti Otoka, otprilike na sredini Sarajeva. Tu od 2007. pokrećemo Centar koji isprva djeluje u jednoj kući koja je sadržavala kapelicu, dvoranu i nekoliko stanova za volontere i studente. No cijelo vrijeme sanjali smo o nečemu većem.”

Unatoč potpori Katoličke Crkve te pretežno inozemnih donatora, realizacija nije tekla lagano. Prvi projekt čak je odbijen, a lokacijska dozvola pribavljena je tek 2010. Godinu kasnije napokon počinje gradnja jednog od značajnijih crkvenih projekata u BiH nakon rata.

Samoodrživost i multifunkcionalnost

Zgrada Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih Ivan Pavao II. otvorena je 2016. godine. Na čak osam razina i četiri tisuće četvornih metara prostor sadrži kapelu, urede za djelatnike, sobe za posjetitelje i studente, veliku sportsku dvoranu, teretanu, garažu...

Dodatna zanimljivost? Samoodrživ je.

“Obilazeći slične centre od Austrije do SAD-a znao sam da moramo razviti neku svoju priču, tj. uklopiti rad centra u naše mogućnosti”, objašnjava nam don Šimo Maršić.

“Svi naši prostori iznajmljuju se različitim grupama i građanima. Termini u sportskoj dvorani popunjeni su tijekom cijele godine, također imamo jedinu teretanu u ovom dijelu grada, a iznajmljujemo i garažna mjesta. Naravno, naše potrebe i projekti imaju prednost u korištenju infrastrukture. Ljeti nam pak dolaze brojni gosti i skupine iz drugih zemalja poput Italije i Njemačke”, dodaje naš sugovornik te ističe kako iz toga financiraju “hladni pogon”, tj. režije i desetak stalnih zaposlenika poput kuhara, spremačica i sl.

No centar zapošljava i desetak mladih koji se financiraju preko raznih projekata koje podupiru dobročinitelji.

“U Sarajevu katolika i Hrvata nema puno te se mnogi iseljavaju, uostalom kao i u drugim dijelovima nadbiskupije i zemlje. Djelovanjem u našem Centru okupljamo mlade, zapošljava ih i omogućavamo da nastave živjeti ovdje. U našoj zgradi djeluje i vrtić gdje zaposlenici mogu ostaviti svoju djecu. Na taj način pratimo ih od najmanjih nogu, preko djetinjstva i mladosti do stvaranja obitelji.”



Foto: Foto: NCM Ivan Pavao II.

Foto: Foto: NCM Ivan Pavao II.

Foto: Foto: NCM Ivan Pavao II.

Unatoč tome Centar, uvjeravaju nas, nije svrha sam sebi. Novi kapaciteti pomogli su da se prošire pastoralne i projektne aktivnosti.

“Radimo sa stotinama mladih, krizmanicima i studentima, pokrenuli smo brojne volonterske i socijalne projekte, ušli smo u škole, radimo na ekumenskom i međureligijskom dijalogu, organiziramo duhovne obnove...”, govori don Šimo.

‘Koračajmo zajedno’

S obzirom na multinacionalni i multireligijski sastav stanovništva susjedne zemlje, logično je očekivati da ostvarivanje suradnje na tim poljima predstavlja jednu od glavnih djelatnosti zaposlenika Centra.

“Većina BiH podijeljena je na gotovo etnički čiste prostore, i mnogi mladi muslimani, pravoslavci i katolici razmišljaju o drugima kroz prizmu onoga što im serviraju mediji. Nama je temeljni cilj stvoriti prostor gdje će se mladi susretati, upoznati druge i drugačije te nadići predrasude. Živimo ovdje i važno je da ne mislimo kako je svaki koji ne živi istu vjeru kao i mi, ili nije iste nacionalnosti, moj neprijatelj”, poručuje naš sugovornik, dodajući kako se pritom u Centru čvrsto drže svog identiteta.

Zagrije prostor za 5 min

Grijač je lagan i može stati bilo gdje. Zagrijava prostoriju do 32°. Isprobajte sada!

WanderHeat

“Mi nismo nevladina organizacija ili civilna udruga, mi smo Katolička Crkva te se tako i ponašamo”, više će puta istaknuti don Šimo.

Centar za mlade inače ima troje koordinatora koji rade na **ekumenskim i međureligijskim projektima**. Radi se o osobama katoličke, islamske i pravoslavne vjeroispovijesti, a u opis njihovog posla spada i održavanje kontakta s predstavnicima vlastitih vjera.

Jedna od njih je **Nadežda Mojsilović**, kćer pravoslavnog svećenika koja je u Centru zaposlena već sedam godina.

U razgovoru s nama istaknut će da je još za vrijeme studija sudjelovala u radu Međureligijskog vijeća u Sarajevu te je prošla i organizirala brojne obuke i seminare za rad s mladima iz različitih pozadina.

Kasnije će preko jednog pravoslavnog svećenika upoznati don Šimu te će zajedno produbiti rad na ekumenskim odnosima.

“Rad s mladima različitih vjera i nacija postižemo kroz međureligijske seminare, studijska putovanja, sportska natjecanja, ljetne kampove”, govori nam Nadežda, dodajući kako je samo u prošlih godinu dana (s izuzećem vremena karantene zbog koronavirusa) kroz njihove aktivnosti prošlo između 500 i 1000 mladih.

Najvažniji projekt pritom je – ističe – “Koračajmo zajedno” na kojem okupljaju studente koji u Centru prolaze kroz obuku za rad s mladima “na terenu”.

“Imamo jedan lijep primjer škole u Istočnom Sarajevu gdje inače živim. Prije dvije godine nazvala me profesorica kako bi u suradnji s nama odvela učenike u obilazak vjerskih objekata u Sarajevu. To je veliki uspjeh jer u vrijeme kad sam ja išla u školu razgovor o međureligijskom dijalogu nije postojao.”

Taj je nedostatak ipak nije spriječio da se zaposli u katoličkoj organizaciji.

“Po prirodi sam uvijek bila otvorena za nova iskustva i nije mi predstavljalo problem raditi u katoličkoj sredini. Više sam se susretala s nerazumijevanjem i osuđivanjem nekih prijatelja s ‘moje’ strane kojima se nije sviđelo što radim u instituciji pri Katoličkoj Crkvi. Mene taj rad čini bogatijom i ispunjenijom osobom i nikada u njemu nisam izgubila sebe ili svoj identitet.”



Papa Franjo posjetio je Nadbiskupijski centar Ivan Pavao II. (tada još u izgradnji) 2015. godine u sklopu pohoda Sarajevu/Foto: NCM Ivan Pavao II.

No koliko je osjetljiva suradnja u takvim fragmentiranim sredinama možda najbolje pokazuje [prekid suradnje s Mitropolijom dabrobosanskom nakon mise za žrtve Bleiburga i Drugog svjetskog rata](#) koju je u svibnju u sarajevskoj katedrali predslavio kardinal Vinko Puljić.

“Kontakt s drugim mitropolijama i dalje postoji, ali što se tiče lokalne suradnje povjerenje ćemo morati graditi ponovno, kao na početku našeg djelovanja”, poručit će don Šimo.

Zaštita maloljetnika

Pionirski rad Centra na gore spomenutim projektima prelio se i na druga područja. Jedan od značajnijih primjera je **program prevencije zlostavljanja maloljetnika** s ciljem zaštite djece u društvenim i crkvenim institucijama.

Ako uzmemo u obzir da su se slični uredi u [hrvatskim](#) i bosanskohercegovačkim biskupijama počeli osnivati tek unazad godinu dana (nakon motuproprija “*Vos estis lux mundi*!” kojeg je papa Franjo objavio u svibnju 2019.), činjenica da se na ovom projektu radi nekoliko godina duže ukazuje na postojanje vizije i prepoznavanje trenutnih potreba i problema u društvu.



“Priča je zapravo krenula od naših donatora koji su nas potaknuli da ono što već radimo – a to je briga za interes djeteta – sastavimo u obliku službenog dokumenta koji bi obvezao sve naše djelatnike i korisnike”, otkrit će nam **Renata Vrdoljak**, zamjenica ravnateljica u Nadbiskupijskom centru za mlade.

“Politika o zaštiti djece sastavljena je u skladu s našim zahtjevima, mogućnostima i djelovanjima, a napravili smo je u suradnji s Bosansko-hercegovačkom integrativnom dječjom i adolescentskom psihoterapijskom asocijacijom (BHIDAPA). To je opsežan dokument s brojnim aneksima i ugovorima koji su naši donatori prihvatili, a svi su ga djelatnici trebali pročitati i potpisati suglasnost s istim.”

Tu pak ne prestaje rad na prevenciji nasilja nad maloljetnicima. Kako nam otkriva Renata, cilj je bio upoznati i djelatnike drugih institucija za rad s djecom o potrebi njihove zaštite.

“Osmislili smo projekt ‘**Because We Care**’ na kojem već nekoliko godina surađujemo s BHIDAPA-om i profesoricom **Gordanom Buljan Flander**, ravnateljicom Poliklinike za zaštitu djece u Zagrebu. Ona je često gostovala u našem Centru gdje je djelatnicima i grupama držala iskustvena predavanja o metodama i načinima prepoznavanja djece u riziku.”



Foto: Nadežda Mojsilović, don Šimo Maršić i Renata Vrdoljak

Naša sugovornica istaknut će kako je upravo ta tema – kako prepoznati koje je dijete žrtva nasilja – glavni izazov u prevenciji.

“Vjerujem da većina nas ima neke kršćanske i ljudske kompetencije zbog kojih bi bili sposobni pomoći djetetu, ali najveći je problem kako to prepoznati, kako znati da je izloženo riziku. Nažalost, mi nemamo točne podatke za BiH, ali prema iskustvu susjednih zemalja smatramo da svako peto dijete doživi neki oblik zlostavljanja.”

Plan im je, dodaje, taj projekt provesti i s crkvenim službenicima.

“Dosad su na našim predavanjima sporadično znali sudjelovati svećenici i redovnice, ali u sljedećoj godini planiramo po prvi puta održati veliko plenarno predavanje za svećenike Vrhbosanske nadbiskupije. Radi se o oko 200 svećenika kojima ćemo približiti projekt i iskustva koja smo stekli na tom polju.”

Centar za mlade i papa Franjo

Spomenuli smo već kako je Nadbiskupijski centar za pastoral mladih Ivan Pavao II. otvoren 2016. Ipak, najpoznatiji gost u njemu je boravio godinu ranije.

Bio je to **papa Franjo** koji je 2015. posjetio Sarajevo te se u nedovršenom zdanju susreo s mladima.

Tom prilikom pred njim je govor održala i Nadežda Mojsilović.

“Pružena mi je prilika pred Papom predstaviti projekt ‘Koračajmo zajedno’ i taj ću susret pamtit i do kraja života. Bilo je posebno jer sam stekla dojam kao da me doista slušao.”

“Kasnije me i spomenuo u svom govoru dok se obraćao mladima, istaknuvši kako moramo graditi mostove, a ne zidove. Mislim da je to poruka koja nam svima u BiH treba. Mi je u Centru svakodnevno pokušavamo slijediti.”

**Članak je dio niza “Katolici u Bosni i Hercegovini – izazovi, prepreke i odnosi”, a objavljen je u sklopu projekta poticanja kvalitetnog novinarstva Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.*



Objavljeno: 16. studenoga 2020.

- Oznake:
- [#aktualno](#)
- [#BosnaiHercegovina](#)
- [#ekumenizam](#)
- [#KatolicuBosniHercegovini-izazovi](#)
- [#međureligijskidijalog](#)
- [#NadbiskupijskicentarzapastoralmladihIvanPavaoII.](#)
- [#Sarajevo](#)
- [#seksualnozlostavljanjeuCrkvi](#)
- [#zlostavljanjemaloljetnika](#)

0 komentara

Sortiranje po: Najstariji



Dodajte komentar...

Facebookov dodatak za komentare